

Po Jugoslaviji

Nespametno in hudobno. »Kmetijski list« (24. julija) piše o Radiču in njegovem kmečkem gibanju naslednje: »S hitrim korakom so se bližale ure obračuna z vsemi sovražniki kmetijske misli in kmetijskega gibanja. Jugoslavija je bila na potu razčiščenja političnih, gospodarskih in socialnih razmer. Dobila bi zdravo vsedrjavno gibanje, ki bi bilo nosilec naše državne misli, globoko zakoreninjeno v naši zemlji, narodu in njegovi zgodovini. Pijavke, izkoriščevalci in korupcionisti, ki so se polastili po vojni našega javnega življenja, so se prestrašili. In oni v Beogradu in Zagrebu in Ljubljani. Vsedrjavno kmetско gibanje je bilo treba streti, oblast obdržati tudi za ceno prelivanja krvi in smrti najboljših mož Jugoslavije. Radič je padel. Nosilec vsedrjavnega kmetijskega gibanja je bil mrtev in njegovi sovražniki so se oddahnili. Najbolj so se oddahnili oni krogi na Hrvaškem, ki jim je Radič onemogočil politično udejstvovanje med hrvaškim kmetom z novim geslom: Boga molimo, duhovnika — sojamo.« Pri »Kmetiskem listu« nismo vajeni ne logike ne zgodovinske resnice. Toliko neresnic in toliko hudobnih podtikanj pa že dolgo ni bilo brati v njegovih stolpcih, kot jih je nagromadil v doslovno navedeni kolobociji. Liberalni kmetijec zabavlja proti »pijavkam, izkoriščevalcem in korupcionistom, ki so se polastili po vojni našega javnega življenja«. Mar ni bila Samostojna kmetijska stranka po vojni dosti let na vladi, torej med »pijavkami, izkoriščevalci in korupcionisti«? Tako se liberalni kmetijec v svoji strastveni nespameti sam toče po lažnivih ustih. Zgodovinska neresnica je, da bi bil Radič padel v parlamentu kot žrtev vsekmečkega gibanja v državi. Borba, ki jo je takrat vodil Radič v parlamentu v zvezi z rajnim voditeljem Samostojne demokratske stranke Svetozarjem Pribičevićem, je bila usmerjena k povsem drugemu namenu. Kar

se pa tiče trditve liberalno-kmetijskega kljuka o »oddahnjenju« v duhovniških in katoliških krogih na Hrvaškem po Radičevi smrti, je neresnična, ker so ti krogi pod diktaturo, ki je sledila 6. januarju 1929, mnogo bolj trpeli kot pa liberalni krogi. Hkrati je ta trditev hudobno podtikanje nekakega političnega zadovoljstva ob primeru smrti, kakršno je protivno katoliškim načelom. Hudobni liberali kmetijec naj drugih ljudi ne sodi po svojem merilu!

Framasonstvo je postalo predmet posebne pozornosti naše sedanje vlade. Prosvetni minister dr. Anton Korošec je v svoji znani novoletni poslanici opozoril javnost na tajno delovanje framasonov — črnih krtov, ki jih je treba pregnati iz njihovih skrivališč. S tem delom je vlada začela. Ustavila je izhajanje lista »Vidici«, ki je razširjal framasonsko vzgojno načela. Izvršile so se hišne preiskave po framasonskih ložah. Kakor poroča beogradski dnevnik »Vreme«, obstoje v Jugoslaviji tele lože: v Beogradu, Zagrebu, Nišu, Skoplju, Kragujevcu, Subotici, Somboru, Petrogradu, Vršču, Osijeku, Karlovcu, Splitu, Sarajevu, Kotoru in Ljubljani. Torej jih je bilo več kot preveč. Njih vpliv na politiko naše države, bodisi notranjo bodisi zunanjo, je bil usoden. Lože so prejemale navodila iz inozemstva ter so delale po načelih, katera jim je nalagala centrala v Parizu. Jugoslovanski framasonom ni bila toliko pri srcu moč naše države in blagobit ljudstva, kot politična moč in gmotno blagostanje članov prostozidarske lože. Svoj pogubonosni vpliv so jugoslovanski framasoni zlasti izvrševali v dobi diktature po 6. januarju 1929. Usoda Francije je dokazala, kam vodi državo framasonska politika. Skrajni čas je torej, da se framasonske lože v Jugoslaviji zaprejo in framasonstvo prepove.

Zlatomašniška jubileja

Petdesetletnica mašništva v Gotovljah

50 letnico mašništva je obhajal v prijaznih Gotovljah v Savinjski dolini na Jakobovo gospod Robert Vaclavik, upokojeni gotoveljski župnik in duhovni svetnik. Jubilant se je rodil leta 1865. v Vodnany na Češkem. Mašniško posvečenje je prejel v Mariboru pred 50 leti in je pel novo sv. mašo pri Sv. Petru pri Mariboru. Kaplan je bil pri Sv. Emi, na Sladki gori, v Slov. Bistrici ter v

Vojniku. Do svojega petdesetega leta je pastiroval pri Sv. Jederti nad Laškim, od koder je prišel za župnika v Gotovlje leta 1916. V Gotovljah je stopil v pokoj leta 1933. in živi še vedno v zadovoljstvu med svojimi Gotoveljčani, katerim je storil toliko dobrega. Blagi gospod Robert je znan med svojimi sorbati in vsemi, ki ga poznajo, kot dobrosrčen šaljivec. Stal je vedno neustrašeno na braniku slovenskih pravic. V službi duhovnika je

bil in je še goreč za zveličanje duš in za lepoto hiše božje. Gotovljani je oskrbel nove zvonove, prizidal zakristijo in je zgradil k župnijskemu gospodarskemu poslopiju novo hmeljsko sušilnico. Ostal je tudi v pokoju vesel, le noge ga že zapuščajo, a je kljub temu še na delu pred oltarjem in na prižnici. Vrle mu, delavnemu ter dobrovoljnemu g. zlatomašniku naše častitke z željo, da bi dočakal skrajne meje človeškega življenja med Gotoveljčani, ki so veseli, da imajo v svoji sredini še vedno delavnega g. jubilaranta!

Negovski gospod župnik zlatomašnik

G. Franc Bratkovič, upokojeni župnik in duhovni svetnik v Negovi je sredi minulega tedna obhajal svoj zlatomašni jubilej. Rodil se je 26. avgusta 1864 na Kapeli pri Radencih. Po mašniškem posvečenju, katerega je prejel v Mariboru, je bil kaplan v Rogatcu, Slov. Bistrici, pri Sv. Lenartu v Slov. goricih in na Teharjih. Leta 1904. je bil imenovan za župnika v Negovi. Negovsko župnijo je vodil z veliko ljubeznijo, delavnostjo ter požrtvovalnostjo 30 let, do leta 1934., ko je bil na lastno prošnjo upokojen, ker se mu je znatno poslabšal sluh. Jubilant je bil v aktivnem dušepastirstvu na glasu kot izboren katehet ter iskan pridigar. Negovčanom ni bil goreč ter zgleden voditelj samo v cerkvi, ampak tudi izven nje na polju gospodarstva ter naprednega vinogradništva. Po vstopu v pokoj je ostal med svojimi dobrimi farani, kateri prosijo Vsemogočnega, da bi jim dobrega bivšega dušnega pastirja obvaroval pri telesnem zdravju in duševni čistosti do bisernega mašniškega jubileja!

Ko sonce nam sveti pradedov spomin na nebu človeškega djanja.

Kaj Samo junaški v odgovor je djal ošabnemu tujcu ste brali; da Svatopluk ni se protivnika bal, od Balte do Jadre so znali.

Koseski.

Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj in zvečer po četrtinski kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Roger je za trenutek prenehal s pripovedovanjem. Marija se je obrnila proti Eriku. Zavedla se je svoje brezbriznosti. Stopila je k mladeniču in ga vprašala:

»Erik, zakaj ste tako molčeč?«

V tem hipu je privihral v sobo Marijin starejši brat Will. Ne da bi se zmenil za Rogerja, je skočil k Eriku in živahno vprašal:

»Erik, ali si res ujel živinske tatove? Benjamin mi je povedal.«

»Jaz jih nisem ujel, pač pa zasledil in mislim, da so jih moji tovariši vse polovili, če kateri slučajno ni ušel.« Besedico »kateri« je čudno naglasil in pri tem pogledal Rogerja.

»Gotovo!« je ta prikimal.

Marija ga je začudeno pogledala.

»Roger, ali je vam kaj znano o tej stvari?«

»O, ne! Toda mislim, če jih je gospod Folkman preganjal...«

To je bilo posmehovanje. Erika je zadelo, ko da bi ga kdo udaril, a je molčal. Marija in Will nista razumela njegovih in Rogerjevih besed, ker nista vedela za zvezo.

»Če so tvoji tovariši spretni, potem že zdaj visi vsa tolpa,« je živahno dejal Will in prostodušno gledal tujca. Roger ni niti trenil.

Marija je predstavila Rogerju tudi brata. Will nad tem ni kazal posebnega veselja. Sedel je k Eriku in pogledal njegovo rano. Čez čas je dejal:

»Erik, ti bi moral biti župan. Imam občutek, da lopovi, ki nas že mesece sem vznemirjajo, stanujejo nekje blizu.«

»In ta občutek te ne vara!« je pomenljivo prikimal Erik.

»Tudi meni se tako zdi!« je dodal Will. Nato je nenadoma vstal in prožil Eriku dolgo, suho desnico.

»Na svidenje, Erik! Moram iti, ker imam mnogo dela.«

Nato se je poslovil še od Marije in tujca ter odhitel iz sobe.

»Sijajna fanta — Benjamin in Will!« je smehljal dejal Erik.

Marijine oči so zažarele.

»Ali se vam zdi, Erik?«

»Da! Res sta sijajna in to je bila dobra misel, da ste ju spravili k Walserju. Kako pa gre Bobiju v banki?«

»Hvala, dobro! A tudi njega mika daljava, ko nas ostale. Saj veste, da smo vnuki priseljencev, ki še niso poznali stalnih bivališč. Stari oče je še blodil po divjini in je bil strah lopovov. Kolikokrat je njegova puška počila, tolikokrat je bilo enega lopova manj. Bali so se ga Indijanci in belokožci. Oh, to so bili lepi časi! Zakaj nisem živel takrat!«

Stopila je k oknu in pogledala na dvorišče, katerega so na drugi strani obkrožala gospodarska poslopja.

nišnico. Postal je invalid, vrnil se je v Vancouver v Ameriki, kjer je živel na svoji farmi. Tu ga je na polju zalotila nevihta in strela ga je že drugič oplazila tako močno, da je obležal mrtev. Pokopali so ga in mu postavili lep spomenik. Dva dni potem je spomenik razdejala strela. Postavili so nov nagrobnik, toda tudi tega je strela čez mesec dni uničila. Lahkoverni ljudje so menili, da se skriva v mrtvem telesu nevidna sila, ki privlači strelo. Zato so namesto spomenika zasadili nad grobom dve jelki. V toplem julijskem popoldnevu je pa letos uničila strela tudi obe jelki in poslej je ostal grob čudne usode brez kakršne koli označbe.

Bombniki na paro. Že leta 1932. so napravili v

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje ljubljanskega škofa. Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman je bil odlikovan z redom sv. Save I. stopnje. K zaslužnemu priznanju na najvišjem mestu naše častitke!

Zaslužna odlikovanja. Kr. vlada je za nemorno delo na kulturnem in prosvetnem polju odlikovala z redom sv. Save III. stopnje g. stolnega kanonika Rudolfa Janežiča iz Maribora, z jugoslovansko krono 4. stopnje pa g. dr. Jakoba Aleksiča, ravnatelja dijaškega semenišča v Mariboru, ter g. Franca Hrastelja, ravnatelja Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. »Slov. gospodar« odlikovancem iskreno častita s srčno željo, da bi še dolga leta delovali na narodnem in kulturnem polju v dobrobit obmejnega prebivalstva!

40 let župnik pri Sv. Križu na Murskem polju. Pri Sv. Križu na Murskem polju je obhajal na aninsko nedeljo 40 letnico župnikovanja g. častni kanonik Jožef Weixl. K slovesnosti se je zbralo 21 živih duhovnikov, ki so rojaki te znamenite župnije. Duhovni tovariši z Muropolja so želeli jubilaru še 50 letnico modrega in delavnega vodstva župnije, ki slovi po vsej Sloveniji.

40 letnica mašništva. Pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah je praznoval 30. julija 40 letnico mašništva tamošnji g. župnik Ivan Bosina v krogu svojih tovarišev. G. jubilaru in tovarišem naše iskrene častitke!

Nesreča pri preizkušanju moči. Na Kapli na Kozjaku so fantje preizkušali svoje telesne moči, da bi se videlo, kateri je močnejši. Najmočnejšega se je delal 28 letni Andrej Fišinger, katerega pa je neki kovač vrgel tako hudo, da je obležal z zlomljeno desnico in z nevarnimi notranjimi poškodbami. Fišingerja so spravili v mariborsko bolnišnico.

Mariborski pivovarnar Tscheligi ob dragoceno kobilu. Hlapcu mariborske pivovarne Tscheligi je pobegnila v Gregorčičevi ulici kobilu, katero je hotel vpreči. Zdirjala je po omenjeni ulici in preko Jugoslovanskega trga v Kopališko ulico, kjer se je zaletela na vogalu Kocljeve ulice naravnost v zid Heričkove pečarne. Tam se je odbila in padla tako nesrečno, da si je zlomila zadnjo levo nogo pod kolenom. Poklicati so morali konjskega mesarja, ki je plemenito žival na mestu pobil. Tvrška Tscheligi je občutno oškodovana, ker ji je ponujal konjerejec iz Banata pred nedavnim za ponesrečeno kobilu 14.000 din.

San Franciscu v Ameriki poizkus, da bi namesto eksplozivnih motorjev uporabljali tudi pri vojnih transportnih letalih motorje na paro. Nemški inženir Huttner je te motorje izpopolnil in prvi poizkusil so pokazali, da so letala s parnimi motorji zelo uporabna posebno tam, kjer je treba v največji tišini prepeljati padalce v sovražno ozemlje in jih tam izkrcati. Ker pa imajo ti motorji za zelo tankoslušne prisluškovalne aparate še vedno nekaj šuma, spremljajo po navadi parna letala drugi avioni z eksplozivnimi motorji, med katerih hrupom se posadka prvih letal varno spusti na skrite kraje sovražnega zaledja. Tako se obeta parnim letalom še velika bodočnost v moderni vojni.

»Vaš stari oče bi imel obilo dela še danes!« je pripomnil Erik.

Marija se je obrnila k njemu; njene lepe oči so bile solzne.

»Ubogi stari oče! Škoda, da mu oče ni bil podoben!« Zavedla se je, da se o očetu ni lepo izrazila, zaradi tega se je takoj popravila:

»Ubogi oče je bil bolan in ga ni zanimala zapuščina starega očeta.«

Roger je nenadoma prisluhnil.

»Kaj je bilo to?« je vprašal na videz brezbrizno, a Erik, ki ga je opazoval, je začutil nemir v njegovem glasu.

Marija je pomišljala. Pogledala je Erika, ki je povsili oči. Nato je prišla Rogerja za roko, ga potegnila k mladeniču in rekla:

»Erik, vi ste moj prijatelj. Z mojima bratoma tako ravnate, kakor da bi bili njun starejši brat. Ona vas tako ljubi, ko da bi od otroških dni sem rasli skupaj. Jaz vam zaupam. Komu bi sploh zaupala, če ne vam?«

Utihihnila je in čakala na odgovor, toda Erik je samo nekoliko pokimal. Zamišljeno, zlovesče je gledal Rogerja; njegov pogled je bil mrzel, sovražen.

Marija je opazila njegov sovražni pogled. Nekaj časa je molčala, ker ni vedela, kaj naj stori, potem pa je nadaljevala:

Uporaba ULTRA-OLJA-NIVEA

izključuje sončne opekline!

Sonce lahko uživate, dokler se vam ljubi. Zakaj ULTRA-OLJE-NIVEA varka opekline povzročujoče sončne žarke in propuša le tiste, ki povzročajo porjavitev. Razen tega porjavite hitro in lepo enakomerno.

Ultra-olja-Nivea deluje takole:

kratkovalovne (opekline povzročujoče) sončne žarke zadržuje
dolgovalovne (porjavitev povzročujoče) sončne žarke pa propuša

Žival je bila prvorazrednega pokolenja ameriških kasačev.

Da je preprečil nesrečo, je sam ponesrečil. To se je dogodilo glavnemu zastopniku Vzajemne zavarovalnice Karlu Mohorko, ko se je peljal iz službe domov v Maribor. Ob zelo velikem cestnem prometu je močno zaustavil kolo, da ni povzročil preko ceste idočih ljudi. Pri premočnem zaviranju mu je kolo spodrsnilo in vrglo kolesarja v obcestni jarek, da si je pri tem padcu zlomil desno roko, močno opraskal po obrazu in desni nogi. Hudo poškodovani se je zatekel v bolnišnico.

Drevo mu zlomilo obe nogi. V gozdu je podiral drevje 26 letni posestniški sin Ivan Dobaj s šobra pri Sv. Križu nad Mariborom. Drevo, ki je padlo po nesreči nanj, mu je zlomilo obe nogi ter poškodovalo roke in glavo.

Na cesti padel in si zlomil nogo. Na Reki pri Hočah je padel na cesti in si je zlomil levo nogo 35 letni delavec Ivan Orenštajn, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Toča in zopet toča. V seznamu slabih letin bo težko najti slabšo od letošnje. Ne mine skoraj dan, da bi se ne zbrali v letošnjem polletju oblaki, iz katerih grmi, treska in se usuje zdaj tu in tam pogubonosna toča, ki je povzročila letos po raznih krajih Slovenije toliko škode, da je še ni bilo mogoče niti približno oceniti. Povrh pa nas še čakajo ravno

glede vremenskih nesreč najhujši nevarni dnevi. Poročali smo že o dvakratnem strahotnem uničenju Slovenskih goric po neurju s točo, udarjena je že bila letos od ledenega biča Dravska dolina, za njo pa Savinjska dolina in malodane celotni konjski okraj. Pred Jakobovim popoldne pa je doživela tudi še Pensiška dolina hudo uro. Nad dolino so se zgrnili težki temni oblaki. Potegnil je močan vihar, ki je lomil drevesa in prizadejal mnogo škode zlasti na lepo obetajočem sadnem drevju. Med bliskom in gromom je nastal silovit naliv, nato pa je jela padati debela toča, ki je sproti uničevala poljske pridelke. Ponekod je bila toča debela kot orehi, najti pa je bilo tudi komade v velikosti jajca. Prebivalstvo, ki je letos doživelo že več vremenskih ujm, je bilo z zadnjim neurjem in točo prizadeto do skrajnosti.

Viničar padel in si zlomil nogo. S podstrešja je padel 25 letni viničar Ivan Cafuta od Sv. Antona v Slov. goricah in si je zlomil levo nogo.

V zadnjem hipu preprečena velika avtobusna nesreča. Radi skrajno slabe in razdrapane ceste med Mariborom in Ptujem hudo trpijo lepi ter ugodno opremljeni avtobusi mariborskih mestnih podjetij. V času enega meseca je na zgoraj omenjeni progi vozeči avtobus doživel na istem mestu dve nesreči, ki po srečnem naključju in po preudarnosti ter du-

»Vidva sta moja edina in prava prijatelja, zaradi tega vam bom razodela skrivnost.«

Njen glas je tako svečano donel, da je Erik vzdrltel. Zgrozil se je ob misli, da bo ta brezvestni lopov vedel za Marijino skrivnost.

Marija je stopila k omari. Iz nje je vzela zemljevid Amerike. S prstom je zarisala črto ob meji Kalifornije in Nevade ter rekla:

»Tu približno, v tem kraju...«

Erik je nenadoma vstal in jo prekinil:

»Marija, vi ste ženska in bi se morali desetkrat premisliti, preden nama zaupate to skrivnost. Morda jo boste nevednež razodeli?«

Marija ga je pogledala začudeno.

»Erik, kaj vam je? Zakaj ste tako slabo razpoloženi? In zakaj se podcenjujete? Sicer pa zaman ugovarjate. Jaz bom povedala vse in vi me boste morali poslušati.«

»Rad vas bom poslušal, toda ne v navzočnosti tega človeka.«

Pri tem je spet sovražno premeril Rogerja. Čutil je, da bo zdaj prišlo do odločitve.

Marija dolgo ni odgovorila. Rogerja je gledala, ki je za hip prebledel, potem pa se skušal smehljati. Njen pogled je zablodil od Rogerja k Eriku, potem pa spet k Rogerju.